

Vergaderjaar 2009–2010

32 360 B

Jaarverslag en slotwet gemeentefonds 2009

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en dus ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2009 te wijzigen.

Het in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Fvw)

Als gevolg van artikel 5, eerste lid van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) juncto artikel 6, vierde lid van de Invoeringswet Financiële-verhoudingswet (IFvw), hebben de gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering c.a. en de aanvullende uitkeringen is opgenomen.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

B. BEGROTINGSTOELICHTING

Onderdeel uitgaven, verplichtingen en ontvangsten

Uitgaven

In onderstaande tabel wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het uitgavenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de tweede suppletore begroting 2009 is het uitgavenbedrag van het gemeentefonds met € -18 164 000 gewijzigd. De in de tabel weer-gegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

Tabel 1: Totstandkoming uitgavenbedrag gemeentefonds (x € 1 000)

Stand uitgavenbedrag vastgestelde begroting 2009	17 454 178
Stand uitgavenbedrag 1e suppletore begroting 2009	17 471 122
Stand uitgavenbedrag 2e suppletore begroting 2009	17 701 177
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2009:	
1) Alle troeven in handen (decentralisatie-uitkering)	117
2) Gemaakte onderzoekskosten Interbestuurlijke Informatie (IBI)	350
3) Wmo: toevoeging i.v.m dure woningaanpassingen (integratie-uitkering)	2 164
4a) Correctie maatregelen psychosociaal in AWBZ (decentralisatie-uitkering)	- 1 000
4b) Correctie Maatregelen psychosociaal in AWBZ (integratie-uitkering)	1 000
5a) Correctie ondersteuning bibliotheken (decentralisatie-uitkering)	- 5 791
5b) Correctie ondersteuning bibliotheken (integratie-uitkering)	5 791
6) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet	- 1 553
7) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2009	- 7 667
8) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2009	- 493
9) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2009	- 11 082
Totaal mutaties bij slotwet	- 18 164
Stand uitgavenbedrag slotwet begroting 2009	17 683 013
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>1 829</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Waarderingskamer</i>	<i>1 279</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Budget A+O-fonds</i>	<i>5 887</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten</i>	<i>1 000</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Algemene uitkeringen c.a.</i>	<i>15 725 525</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkeringen</i>	<i>1 621 535</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>325 958</i>

De wijziging van het uitgavenbedrag is het saldo van een aantal mutaties:

1) Alle troeven in handen (decentralisatie-uitkering)

De minister van OCW investeert in de landelijke uitrol van effectieve emancipatieprojecten ter versterking van het lokale emancipatiebeleid van gemeenten en het emancipatieproces van kwetsbare vrouwen. Hiertoe zijn 18 best practices geselecteerd uit de projecten die op basis van de subsidieregeling emancipatieprojecten 2004–2007 gesubsidieerd zijn. In totaal stelt de minister van OCW voor de periode 2009–2011 een bedrag van € 1,329 miljoen beschikbaar aan gemeenten. Voor 2009 is dit 0,117 miljoen.

2) Gemaakte onderzoekskosten Interbestuurlijke Informatie (IBI)

Betreft een eenmalige overboeking van het ministerie van BZK naar het gemeentefonds voor gemaakte onderzoekskosten voor het project Interbestuurlijke informatie (IBI).

3) Wmo: toevoeging i.v.m dure woningaanpassingen (integratie-uitkering)

Voor 2009 wordt incidenteel € 2,164 miljoen overgeboekt naar de integratie-uitkering Wmo. Dit betreft het niet uitgegeven deel van het budget voor dure woningaanpassingen.

4 a en b) Correctie maatregelen psychosociaal in AWBZ

In tegenstelling tot wat vermeld is in de Najaarsnota 2009, waarin het bedrag als decentralisatie-uitkering is opgenomen, is de «maatregelen psychosociaal in AWBZ» een integratie-uitkering.

5 a en b) Correctie ondersteuning bibliotheken

In tegenstelling tot wat vermeld is in de Voorjaarsnota 2009, waarin het bedrag als decentralisatie-uitkering is opgenomen, is de «ondersteuning bibliotheken» een integratie-uitkering.

6) Realisatie kosten Financiële-verhoudingswet

Het gerealiseerde bedrag komt door de slotwetmutatie € 1 553 018 lager uit dan na de stand 1ste suppletore 2009 werd geraamd. Dit komt doordat niet alle onderzoeken die voor 2009 gepland waren, daadwerkelijk in 2009 zijn uitgevoerd. De realisatie voor de post kosten Financiële-verhoudingswet komt hiermee op € 1 828 982. Een gedeelte zal alsnog in 2010 tot besteding komen. Daarom zullen de uitgaven «kosten Financiële verhoudingswet» bij Voorjaarsnota 2010 met een maximum bedrag van € 1 000 000 opwaarts worden bijgesteld, conform de bestaande afspraken hierover met het ministerie van Financiën. Deze mutatie bij Voorjaarsnota 2010 heeft dus nog betrekking op een onderuitputting van het begrotingsjaar 2009. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag voor artikel 1.1.1 zal met € 1 553 018 worden verlaagd.

7 en 8) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2009 en integratie-uitkeringen 2009

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2009 gerealiseerde uitbetalingen voor de decentralisatie-uitkeringen (DU) en integratie-uitkeringen (IU) aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2e suppletore begroting 2009 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er lagere uitbetalingen zijn gedaan dan bij Najaarsnota 2009 werden verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € – 7 667 000 (negatief) bij de integratie-uitkeringen en € – 493 000 (negatief) bij de decentralisatie-uitkeringen. In onderstaande tabel wordt een specificatie gegeven van deze bedragen. Deze onderdelen zullen bij Voorjaarsnota 2010 opwaarts worden bijgesteld. Deze mutaties in de uitgaven bij Voorjaarsnota 2010 hebben dus nog betrekking op het begrotingsjaar 2009.

Tabel 2: Specificatie Integratie- en decentralisatie-uitkeringen 2009 (x € 1 000)

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Integratie-uitkeringen					
Amendement De Pater	25 000		25 000	23 904	- 1 096
Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek)	2 750		2 750	2 750	0
Ondersteuning bibliotheken	0	5 791	5 791	5 791	0
Regionale Platforms Fraudebestrijding	2 006		2 006	2 006	0
Tijdelijke stimuleringsregeling intensivering en controle (TSIOC)	9 690		9 690	9 690	0
Uitvoeringskosten inburgering	23 830		23 830	23 830	0
Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2008	- 45		- 45	0	45
Wmo	1 537 600	2 164	1 539 764	1 533 186	- 6 578
Wmo Maatregelen psychosociaal in AWBZ	0	1 000	1 000	962	- 38
WUW-middelen	19 416		19 416	19 416	0
TOTAAL IU	1 620 247	8 955	1 629 202	1 621 535	- 7 667
Decentralisatie-uitkeringen					
Aanpak Kindermishandeling	2 916		2 916	2 916	0
Aanpak Marokaans-Nederlandse probleemjongeren	5 518		5 518	5 518	0
Alle troeven in handen	0	117	117	115	- 2
Antillengemeenten overbrugging	4 462		4 462	4 462	0
Beeldende kunst en vormgeving	13 500		13 500	13 500	0
Bewonersinitiatieven wijken G18	15 000		15 000	15 000	0
Bewonersinitiatieven wijken G31	9 300		9 300	9 300	0
Budget 40+ wijken	30 000		30 000	30 000	0
Combinatiefuncties brede scholen	25 178		25 178	25 178	0
Cultuurparticipatie	5 785		5 785	5 785	0
Drank- en horecawet	2 175		2 175	2 175	0
Drugsoverlast Maastricht	150		150	150	0
Eergerelateerd geweld	790		790	790	0
Gezinscoaches	124		124	124	0
Gezinsmanagers Gouda	300		300	300	0
Herbestemming aandachtswijken	2 000		2 000	2 000	0
Herstructurering bedrijventerreinen	19 000		19 000	19 000	0
Innovatietrajecten Deltaplan inburgering	2 764		2 764	2 764	0
Jeugdwerkloosheid	59 800		59 800	59 800	0
Koplopers Homo emancipatiebeleid	480		480	480	0
Koplopers tijdbeleid	50		50	50	0
Maatregelen psychosociaal in AWBZ	1 000	- 1 000	0	0	0
Pilot Gemengde scholen	690		690	690	0
Pilot VVE	4 600		4 600	4 600	0
Ondersteuning bibliotheken	5 791	- 5 791	0	0	0
Polarisatie en radicalisering	2 983		2 983	2 983	0
Regeling taalcoaches	5 589		5 589	5 589	0
Schuldhelpverlening Spekman	3 569		3 569	3 569	0
SLOK	15 795		15 795	15 924	129
Spoorse doorsnijdingen	19 807		19 807	19 807	0
Sport en bewegen	7 764		7 764	7 764	0
Veilige publieke taak	176		176	175	- 1
Voorbeeldprojecten wijk economie	6 000		6 000	6 000	0
Vrouwen uit etnische minderheden	950		950	950	0
Wijkactieplannen	58 500		58 500	58 500	0
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2008	619		619	0	- 619
TOTAAL DU	333 125	- 6 674	326 451	325 958	- 493
TOTAAL	1 953 372	2 281	1 955 653	1 947 493	- 8 160

9) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2009

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2009 gerealiseerde uitbetalingen aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2e suppletore begroting 2009 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er lagere uitbetalingen zijn gedaan dan bij Najaarsnota 2009

werden verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € – 11 082 000 (negatief).

De reden van het verschil ligt in het feit dat zolang de uitkeringsfactor¹ niet definitief is de omvang van betalingen aan de gemeenten kan afwijken ten opzichte van wat in de begroting vermeld staat. De oorzaak ligt bij het verschil tussen raming van de verdeelmaatstaven voor de bepaling van voorlopige uitkeringsfactor en de verdeelmaatstaven die bij de betalingen worden gebruikt. Indien bij de betalingen de definitieve verdeelmaatstaven niet beschikbaar zijn, worden de gegevens van het vorige jaar gebruikt. Op het moment dat de definitieve gegevens beschikbaar komen, kan het gat tussen begroting en uitbetaling gedicht worden door de uitkeringsfactor aan te passen. Het onderdeel wijziging betalingsverloop algemene uitkering zal bij Voorjaarsnota 2010 dan ook met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld. Deze mutatie bij Voorjaarsnota 2010 heeft dus nog betrekking op het begrotingsjaar 2009.

Verplichtingen

In de volgende tabel wordt ter toelichting een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het verplichtingenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2de suppletore begroting 2009 is het verplichtingenbedrag met € 77 850 000 gewijzigd.

Tabel 3: Totstandkoming verplichtingenbedrag gemeentefonds (x € 1 000)

Stand verplichtingenbedrag vastgestelde begroting 2009	17 662 917
Stand verplichtingenbedrag 1e suppletore begroting 2009	17 392 034
Stand verplichtingenbedrag 2e suppletore begroting 2009	17 622 089
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2009:	
1) Alle troeven in handen (decentralisatie-uitkering)	117
2) Gemaakte onderzoekskosten Interbestuurlijke Informatie (IBI)	350
3) Wmo: toevoeging i.v.m dure woningaanpassingen (integratie-uitkering)	2 164
4a) Correctie maatregelen psychosociaal in AWBZ (decentralisatie-uitkering)	– 1 000
4b) Correctie Maatregelen psychosociaal in AWBZ (integratie-uitkering)	1 000
5a) Correctie ondersteuning bibliotheken (decentralisatie-uitkering)	– 5 791
5b) Correctie ondersteuning bibliotheken (integratie-uitkering)	5 791
6) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet	– 1 553
7a) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2008	45
7b) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2008	– 619
7c) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2008	77 346
Totaal mutaties bij slotwet	77 850
Stand verplichtingenbedrag slotwet begroting 2009	17 699 939
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>1 829</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Waarderingskamer</i>	<i>1 279</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Budget A+O-fonds</i>	<i>5 887</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten</i>	<i>1 000</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Algemene uitkeringen c.a.</i>	<i>15 734 865</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkeringen</i>	<i>1 629 247</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>325 832</i>

¹ De uitkeringsfactor is de verhouding tussen de voeding van het gemeentefonds en de totale landelijke uitkeringsbasis. De voeding van het gemeentefonds is de jaarlijkse omvang van het gemeentefonds zoals wordt vastgesteld via de normeringsystematiek. De uitkeringsbasis wordt berekend via vermenigvuldiging van het aantal eenheden van een set van verdeelmaatstaven met bijbehorende gewichten (bedragen per eenheid).

De wijziging van het uitgavenbedrag is het saldo van een aantal mutaties. Voor de verklaringen van de in de tabel weergegeven mutaties 1 t/m 6 wordt verwezen naar de verklaringen bij de overeenkomende mutaties van de «uitgaven».

7 a t/m c) Wijziging betalingsverloop 2008

Bij voorjaarsnota 2009 zijn de wijzigingen betalingsverloop van de algemene uitkering, de decentralisatie-uitkering en de integratie-uitkeringen over 2008 als verplichtingen en als uitgaven geboekt. Dat is niet correct. De wijzigingen betalingsverloop van 2008 betreffen alleen mutaties in de uitgaven voor 2009.

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de tweede suppletore begroting voor 2009 worden de ontvangsten met € – 18 164 000 verlaagd.